

COLOFON

Titel

ARCHEOLOGIENOTA LANDINRICHTINGSPROJECT SLAGMOLEN GENK – UD Eco-hydrologie

Auteur(s)

David Depraetere (OE/ERK/Archeoloog/2015/00037)

Opdrachtgever

VLM Regio Oost, Vestiging Hasselt

Koningin Astridlaan 50, 3500 Hasselt

Projectcode

2017A29

Erfgoedloket

<https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/2115>

Plaats en datum Hasselt, 14februari 2017

DEEL 3: Programma van maatregelen

1. Gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen

Het uitgevoerde bureauonderzoek en bijhorend assessment volstaat om uitsluitsel te geven over de mogelijke aan- of afwezigheid van archeologische sites binnen het projectgebied, de te verwachten karakteristieken daarvan, de relatie met het (culturele) landschap, en de waarde naar kennisvermeerdering toe. Er werd eveneens voldoende informatie bekomen om de impact van de geplande bodemingrepen te bepalen.

Naast gekende archeologische vindplaatsen was het niet mogelijk om een afwezigheid van een archeologische site aan te tonen. Toch zijn er voldoende argumenten om het potentieel op kennisvermeerdering van het gebied waar bodemingrepen gepland zijn als laag in te schatten.

Binnen de geplande lijnvormige bodemingrepen zijn geen samenhangende structuren te verwachten. Uit de natte bodemomstandigheden en de historische evolutie van het gebied schatten we de kans op sites met veel structuren zoals nederzettingen of begraafplaatsen heel erg klein in (lage verwachting en dus laag kennispotentieel). De verwachting naar steentijdsites toe lijkt ons het hoogst - en dan eerder in de vorm van jachtkampen - op de duinen, in de natte gedeelten waar de voornaamste graafwerken zullen plaatsvinden is de verwachting naar steentijd toe laag. Het gebied als geheel is pas heel laat ontwikkeld geworden en was in de historische perioden vermoedelijk vnl. extensief als bos en wei-/hooiland in gebruik. Een landgebruik dat niet veel archeologische bodemsporen naliet. Puntlocaties zoals kenmerkend voor sites in beekdalen (voorden, knuppelpaden, brugconstructies uit verschillende perioden, rituele deposities uit metaaltijden...) kunnen voorkomen maar zijn moeilijk op te sporen door middel van een vooronderzoek met ingreep in de bodem. Onderzoek in Nederlandse en dus vergelijkbare beekdallandschappen wijst uit dat archeologisch onderzoek ook daar niet in de vorm van een prospectie met ingreep in de bodem kan worden uitgevoerd omdat de terreinomstandigheden (vnl. in natuurgebied) en randvoorwaarden vaak van dien aard zijn dat de ingrepen/graafterken tot een minimum beperkt dienen te worden (bv. ter behoud van natuurwaarden of om de impact op de natte ondergrond te beperken). Het feit dat de Schabbeek in een nieuwe niet-historische bedding wordt gelegd verlaagd ook de kans op het aantreffen van oorspronkelijke beekovergangen of beek-gerelateerde constructies aanzienlijk. Een archeologisch booronderzoek is, naast de problematiek van de hoge grondwatertafel - hierin niet zinvol en de bodemingrepen zijn van dien aard (lineair) dat een proefsleuvenonderzoek geen meerwaarde oplevert, integendeel, dit zou ook niet wenselijk zijn wegens de kans op onomkeerbare schade aan de te behouden natuurwaarden.

Een verder vooronderzoek met ingreep in de bodem zal ook geen kenniswinst op kunnen leveren door de lineaire aard van de bodemingrepen die geen betekenisvol inzicht kunnen bieden in de archeologische potentie van de bodem/bodemarchief. De beperkte oppervlakte die zal worden open gelegd kan ook geen verbanden tussen eventuele archeologische sporen en eventueel andere ongekende sporen in de onmiddellijke omgeving duidelijk maken. Er kan geen inzicht verschaft worden in de relatie tussen eventuele sporen noch in de algemene indeling of fasering van een mogelijke archeologische site. M.a.w. de archeologische context zou niet voldoende begrepen kunnen worden. Zelfs indien er sporen worden aangetroffen zouden ze niet kunnen gelinkt worden aan een site of kunnen geïnterpreteerd worden als off-site fenomenen.

Onze inschatting is dat bijkomend onderzoek met ingreep in de bodem wenselijk noch noodzakelijk is gezien de aard van de ingrepen en de lage verwachting op de plaatsen waar bodemingrepen zullen plaatsvinden. Zowel de terreinomstandigheden (moeras en alluviaal bos, hoge grondwaterstand) als

de mogelijk te verwachten spoortypes sluiten de mogelijkheid uit om deze op voorhand adequaat op te sporen volgens de huidige archeologische prospectiemethoden met of zonder ingreep in de bodem (veldkartering - archeologisch booronderzoek - geofysisch onderzoek - proefsleuven-/proefputtenonderzoek). Een archeologische opvolging van de werken is niet opportuun gezien de lage kenniswinstpotentie.

We concluderen op basis van het assessment van de gekende gegevens, de geplande aard van de bodemingrepen en hun mogelijke impact, alsook de gegeven terreinomstandigheden en het lage potentieel aan kenniswinst, dat bijkomend onderzoek niet noodzakelijk is.